

סודי ביותר

למרות ההערות שהשמעו על-ידי הרמטכ"ל ואשר ביסודן הן נכונות, אני רוצה להגיד שהדברים הרשומים והמפורטים ששמעתי במשך כל היום, הם היו בשבילי, ואני מניח גם בשביל כל השומעים, סימפוזיה של עלילות גבורה יהודית שתישמע למשך הרבה הרבה שנים.

אני מצטער שאינני יכול להוסיף על סימפוזיה זו. אינני מפקד גדוד, ואדבר רק על עניינים פרוזאיים כי אני עומד בחזית אחרת, חזית שאינה זרועה מוקשים מתפוצצים, אבל היא מלאה מוקשי תככים של מדיניות כוח וניגודים של אינטרסים עולמיים.

במלחמת הקוממיות לפני שמונה שנים היתה לנו מטרה אחת שהוטלה עלינו על-ידי אויבינו: להביס את הפולש, אולם עשינו לא רק זאת; היתה תוצאת לוואי חשובה של המלחמה ההיא שנכפתה עלינו על-ידי הערבים – הרחבנו את גבולות ישראל. אילו היו הערבים רואים את הנולד והיו מסכימים להחלטות או"ם של סוף נובמבר היו הגבולות שלנו מצומצמים וגרועים הרבה יותר מאשר הם, ולא רק גבולות המדינה היו אחרים, אלא גם הנוף של הארץ היה גרוע מאשר הוא.

בן-גוריון והרמטכ"ל משה דיין מתבוננים במפת דרום סיני במהלך טיסה מעל לשטח חצי האי, 13 בנובמבר 1956

אישי

ידידי אלתרמן,

אני קורא ותיק של הטור השביעי, ותמיד נהנה ונשכר מקריאתו, אם כי לפעמים איני מסכים עם המגמות והמסקנות הפוליטיות של כמה משיריך האחרונים, כי אין מקשין על משורר.

הפעם קראתי שירך ביום ו האחרון בצער רב. ילד מת – אין אולי דבר מצער ומכאיב יותר ממנו, והרבה שלוחים למלאך המוות, וחכמת הרפואה לא הצליחה עדיין להתגבר על השטן, ובהרבה מקרים (כגון במחלה הארורה של שיתוק ילדים) אינה יודעת אפילו מקור המחלה. גם המדינה אין בכוחה לעשות כל מה שדרוש לעשות. וקל אפוא להסעיר הלבבות של ההורים. רק לפני שבועות אחדים עברה עלי כוס זו: נכדי חלה בשיתוק ילדים ומצבו היה נואש, ורק בדרך נס ניצל ושב לאיתנו.

אבל מספר הרופאים והאחיות וצורכי הצבא "בשגרת מילואים" הן בעיות מעשיות, ויש לדעת העובדות בטרם באים לקבול ברבים, אפילו בצורת שיר נחמד לקריאה; קרוב אני קצת למלאכה זו (לא של הרפואה, אלא של הרופאים, המחסור ברופאים ביישובים בודדים ובצבא ובמעברות), ואני מצטער להגיד שהטחת אשמותיך הכבדות בלי ידיעת העובדות, אם כי אין לי צל של ספק שכתבת מה שכתבת בכוונה טהורה וכנה, אבל זו בלבד לא מספיקה כשהרבר נוגע לרגשות הורים ולצער גידול בנים. יש לדעת העובדות והמקורות שמהם קיבלת הרברים. איני חושד בהם שבכוונה הטעוך, אלא אף הם אינם יודעים, וחבל מאוד שעשית (לפי מיטב ידיעתי) עוול רב לאנשים אחראים במשרד הבריאות החרדים על שלום ילדינו לא פחות ממישהו אחר, אם כי עשית זאת בלא כל זדון.

תסלה לי על התערבותי בענייני ספרות. איני מבקר ואיני מרשה לעצמי לבקר סופרים. אולם שיריך יש בהם לעתים קרובות (וזהי מעלתם) יותר קצת מ"ספרות" בלבד; ואתה דנת בענייני נפשות, ומשום כך הרשיתי לעצמי להעריך מה שהעירתי בכל יראת הכבוד שאתה ראוי לה.

בהוקרה,

ד. בן-גוריון

נתן אלתרמן, דוד בן-גוריון וישעיהו גביש במבצע סיני, 1956

14.5.48, 17.1.49 באור תלם

זכרתי את המכתב הזה ואת ההקדמה והקנה הזונה
 יורה בזמן כולו הנחמך. וזהו
 - עוד אחרי שנים הרבה יחזיקו זכות הקצרה ונמסרתי
 האם הנחמך וזאת שלם על סודש אחרונך אל העיון
 ויכעו וילוו בראשך בסומה של אלוהים עם בסומה ארז
 אלוהים הוא בטחמי אערוה האמורה בעל המעשה
 ואינם אברה (כאלו) כן של זיהם אלמנט אהמלש
 אעף אללשם חלשיו בזורה
 החסני אל "עולם" ראש בולשם בלשם חטמה חרזה
 אל החלש הנושם" אהמאם עק שנים
 סודש אל אלה העבה החמקו ארמא אהמחפז בסמ וזה
 קצת אבאר וזה שלם על טעם המהפך סבוט סוף המו
 ונחלקה בלשם למן חרזה אלה תקאו הניחן למן אהמאספון
 אען אלה אהמא אהמחמק הולוב. בו האלמה אבולשם
 ועל אלו המעלות אעון אהמחמק האלהן - או זכות זמח חמחה
 אעז זמח של אל אלהי המסה. אלה אהמחמק אהמחמק
 אהמחמק אעון המעלה אלה וזהו - אלה אלה המעלה
 סורה
 זמח אלו וזמח שלם אהמחמק - המכחל חמחה
 אלה האלו?

יזמן בן-גוריון בכתב ידו. יום שישי, 14 במאי 1948, ה באייר תש"ח